EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL SUDA

ODLUKA

Zahtjev br. 20207/16
Silvije PALEŠĆAK
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 22. listopada 2019. godine u Odboru u sastavu:

Tim Eicke, *predsjednik,*
Jovan Ilievski,
Raffaele Sabato, *suci,*
i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela,*

uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen 6. travnja 2016. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovor na očitovanje koje je dostavio podnositelj zahtjeva,

nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Silvije Palešćak, hrvatski je državljanin, rođen 1979. godine i živi u Zagrebu. Podnositelja zahtjeva pred Sudom je zastupao g. S. Babić, odvjetnik iz Zagreba.

2. Vladu Republike Hrvatske („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa. Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

4. Podnositelj zahtjeva živio je u izvanbračnoj zajednici s V.K. Dana 28. veljače 2013. rođena je njihova kći B., a 16. kolovoza 2013. V.K. je s B. otišla živjeti kod svojih roditelja.

5. Dana 16. rujna 2013. V.K. je Općinskom građanskom sudu u Zagrebu podnijela zahtjev za povjeravanje B. na čuvanje i odgoj. Dana 23. rujna 2013. podnositelj zahtjeva zatražio je da se B. njemu povjeri na čuvanje i odgoj budući da V.K. pati od psihološkog problema pretjeranog straha za B.

6. Dana 25. rujna 2013. podnositelj zahtjeva i V.K. potpisali su sporazum prema kojem je podnositelju zahtjeva bilo dopušteno viđati B. četiri sata poslijepodne svakog ponedjeljka, četvrtka i nedjelje.

7. Na prvom ročištu održanom 14. listopada 2013. godine, sud je odlučio gore navedene tužbe spojiti u jedan postupak i od nadležnog centra za socijalnu skrb („centar“) zatražiti izvješće o obitelji i preporuku o povjeravanju B. na čuvanje i odgoj.

8. Dana 24. veljače 2014. centar je dostavio izvješće zaključivši da je u najboljem interesu B. da živi s majkom.

9. Nakon sljedećeg ročišta održanog 7. ožujka 2014. godine, podnositelj zahtjeva zatražio je određivanje privremene mjere, tvrdeći da mu V.K. više ne dopušta da viđa B. Također je osporio preporuku centra (vidi stavak 8. ove odluke).

10. Na sljedećem ročištu sud je saslušao stranke, koje su se složile da je njihova komunikacija bila loša. Podnositelj zahtjeva naveo je da mu V.K. nije dopuštala viđanje B. prema njihovom ranijem sporazumu jer su njihovi susreti i druženja bili neredoviti ili kraći od dogovorenog. Dana 14. travnja 2014. sud je pozvao centar da organizira nadzor nad izvršenjem roditeljske skrbi u odnosu na oba roditelja.

11. U dopuni preporuke od 24. veljače 2014. godine, podnesenoj 16. lipnja 2014. godine, centar je vrijeme susreta i druženja podnositelja zahtjeva i B. prilagodio novom radnom vremenu obaju roditelja. Određeno je da se susreti i druženja održavaju dva poslijepodneva tijekom tjedna, svake druge subote i svake druge nedjelje. U izvješću je navedeno da je podnositelj zahtjeva inzistirao na tome da B. prespava u njegovoj kući, ali V.K. na to nije pristala jer je još uvijek dojila. U izvješću je također zabilježen incident koji se dogodio između podnositelja zahtjeva i socijalne radnice koja je s njim obavljala razgovor.

12. Dana 9. srpnja 2014. centar je organizirao nadzor nad izvršenjem roditeljske skrbi u odnosu na oba roditelja u početnom razdoblju od šest mjeseci. Zadatak je dodijeljen socijalnoj radnici L.S.

13. Tijekom sljedeća tri mjeseca L.S. je detaljno opisivala sve susrete s oba roditelja. Prilikom incidenta 28. rujna 2014. godine, kada se ispostavilo da se podnositelj zahtjeva preselio pa su ga i V.K. i L.S. upitale za novu adresu, odbio je odgovoriti i prijetio je socijalnoj radnici. Također je odbio njezine zahtjeve da posjeti njegovo novo mjesto prebivališta kako bi utvrdila uvjete u kojima podnositelj živi za potrebe posjeta B. U konačnici je obavijestio L.S. da se više ne slaže s tim da ona obavlja nadzor nad njegovim izvršenjem roditeljske skrbi. Slijedom toga, L.S. je odstupila, a imenovan je drugi socijalni radnik T.R.

14. Dana 12. rujna 2014. sud je donio prvu privremenu mjeru o susretima i druženjima podnositelja zahtjeva i njegove kćeri, odredivši da će se susreti i druženja održavati dva sata utorkom i četvrtkom, svake prve i treće subote u mjesecu i svake druge nedjelje.

15. Dana 21. listopada 2014. kada je V.K. otišla podnositeljevoj kući preuzeti B., podnositelj zahtjeva je u prisutnosti B. fizički napao nju i neke članove njezine obitelji. Sljedećeg dana, Prekršajni sud u Zagrebu osudio je podnositelja zahtjeva na kaznu zatvora u trajanju od trideset dana uz primjenu uvjetne osude s odgodom izvršenja od godinu dana zbog psihičkog i fizičkog nasilja u obitelji.

16. Na sljedećem ročištu 15. siječnja 2015. godine, sud je donio drugu privremenu mjeru u trajanju od šest mjeseci, a kojom je raspored susreta za podnositelja zahtjeva i B. promijenio na način da uključuje i noćenje B. svaki drugi vikend u očevoj kući.

17. Dana 16. lipnja 2015. podnositelj zahtjeva prigovorio je sudu da ga je V.K. u više navrata nakon donošenja posljednje privremene mjere spriječila u viđanju B. i da ju nije vidio gotovo mjesec dana. U tom je pogledu protiv V.K. podnio i kaznenu prijavu.

18. Dana 23. srpnja 2015. V.K. je izvijestila sud kako sumnja da podnositelj zahtjeva spolno zlostavlja B. te mu zato nije dopustila da ju viđa bez prisutnosti treće osobe.

19. U međuvremenu, dana 8. srpnja 2015. Poliklinika za zaštitu djece u Zagrebu („Poliklinika“) donijela je izvješće multidisciplinarnog tima u kojem je zaključeno da nema naznaka spolnog zlostavljanja. Preporučila je provođenje ocjene roditeljskih kapaciteta obaju roditelja i poduzimanje mjera zaštite djeteta.

20. Dana 15. srpnja 2015., tijekom zakazanog susreta i druženja podnositelja zahtjeva i B., kojem su prisustvovali i V.K. i socijalni radnik T.R., podnositelj zahtjeva jako se naljutio te je silom pokušao povesti B. sa sobom. Pozvana je i policija koja je morala intervenirati. Nakon tog incidenta i prijetnji i uvreda koje je T.R.-u uputio podnositelj zahtjeva, T.R. je izjavio da više nije voljan provoditi nadzor nad izvršenjem roditeljske skrbi u tom predmetu.

21. Na sljedećem ročištu održanom 18. kolovoza 2015. godine, sud je donio još jednu privremenu mjeru kojom je odredio da će se susreti i druženja podnositelja zahtjeva i B. održavati dva puta tjedno na javnom mjestu u prisutnosti nove socijalne radnice J.B., koja će provoditi nadzor nad izvršenjem roditeljske skrbi.

22. Dana 1. rujna 2015. podnositelj zahtjeva obavijestio je sud da suglasnost s novim rasporedom susreta i druženja koju je dao njegov bivši odvjetnik na ročištu od 18. kolovoza 2015. godine nije odraz njegove stvarne volje. Tvrdio je da nadzor nad njegovim susretima i druženjima s B. nije bio potreban jer je dokazano da su optužbe V.K. za seksualno zlostavljanje bile lažne. Kritizirao je i novu voditeljicu nadzora J.B. zbog nepravilnog

provođenja nadzora. Podnositelj zahtjeva zatražio je od suda da mu dopusti dulje susrete i druženja s djetetom bez nadzora. Ponovio je izjave koje je dao krajem rujna te je zatražio da centar imenuje novog voditelja nadzora u tom predmetu.

23. Dana 1. listopada 2015. J.B. je razriješena dužnosti jer ju je podnositelj zahtjeva u nekoliko navrata zastrašivao i upućivao joj prijetnje. Podnositelj zahtjeva obaviješten je da se, dok se ne bude mogla imenovati nova osoba za provođenje nadzora, ne mogu održavati susreti i druženja njega i B. Posljednji susret njega i B. pod nadzorom održan je 27. rujna 2015. godine. Prema navodima podnositelja zahtjeva, također je uspio nakratko vidjeti B. 18. i 25. studenog 2015. godine u vrtiću koji je pohađala.

24. Dana 27. studenog 2015. centar je obavijestio sud da nije u mogućnosti pronaći socijalnog radnika koji je voljan preuzeti nadzor nad izvršenjem roditeljske skrbi u predmetu podnositelja zahtjeva, usprkos činjenici da je taj centar zatražio pomoć od drugog centra za socijalnu skrb.

25. Sljedeće ročište sud je održao 22. prosinca 2015. godine. Centar je predložio održavanje susreta i druženja podnositelja i B. pod nadzorom u kontroliranim uvjetima, ali podnositelj se s tim nije složio. Centar je pozvan imenovati drugog socijalnog radnika koji će provoditi nadzor nad izvršenjem roditeljske skrbi.

26. Dana 7. siječnja 2016. podnositelj zahtjeva podnio je Općinskom građanskom sudu u Zagrebu zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. Dana 3. ožujka 2016. sud je odbio njegov zahtjev kao neosnovan, utvrdivši da trajanje postupka od dvije godine, pet mjeseci i četrnaest dana nije bilo nerazumno. Žalbe koje je podnositelj zahtjeva podnio protiv te odluke su odbijene. Dana 1. travnja 2016. podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu protiv odluke Općinskog građanskog suda.

27. U međuvremenu, dana 11. siječnja 2016. centar je ponovno donio pisano izvješće u kojem je predložio održavanje susreta i druženja podnositelja zahtjeva i B. u kontroliranim uvjetima dva puta mjesečno pod nadzorom socijalnog radnika u javnoj ustanovi. Naveo je raspoloživa vremenska razdoblja za te susrete i druženja te je potvrdio dostupnost voditelja nadzora na predložene datume. Podnositelj zahtjeva s tim se nije složio.

28. Dana 16. veljače 2016., nakon što je utvrđeno da je spis predmeta zametnut, sud je naložio rekonstrukciju spisa.

29. Istog dana podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev za izuzeće suca, ali je 29. veljače 2016. godine njegov zahtjev odbijen kao neosnovan. Ustavna tužba koju je naknadno podnio također je odbijena.

30. U međuvremenu, dana 23. veljače 2016. podnositelj zahtjeva podnio je kaznenu prijavu protiv dvoje djelatnika centra zbog neizvršavanja pravomoćnog sudskog rješenja kojim su uređena njegova prava na susrete i druženje s B.

31. Na sljedećem ročištu održanom 8. travnja 2016. godine sud je zaključio rekonstrukciju spisa. Centar je ponovio svoj prijedlog o održavanju susreta i druženja podnositelja zahtjeva i B. u javnoj ustanovi pod nadzorom nekog od njihovih djelatnika, ali podnositelj zahtjeva opet se s tim nije složio. Također je nekoliko puta upozoren zbog ometanja rasprave ruganjem i glasnim smijehom, zbog čega je rasprava u konačnici odgođena. Na kraju rasprave podnositelj zahtjeva uputio je i uvredu odvjetnici V.K.

32. Dana 18. travnja 2016. sud je donio četvrtu privremenu mjeru kojom je određeno da će se susreti i druženja podnositelja zahtjeva i B. održavati dva sata svake prve nedjelje u mjesecu i svake treće subote u mjesecu u Domu za djecu i odrasle („Dom“) pod nadzorom druge socijalne radnice I.L. Također je odredio multidisciplinarno vještačenje u odnosu na roditelje i dijete. Podnositelj zahtjeva izjavio je da će podmiriti troškove tog vještačenja samo ako se ono provede u drugoj zemlji jer u Hrvatskoj ne postoji nepristrana ni dovoljno stručna ustanova. Mjerodavni dijelovi tog rješenja glase kako slijedi:

> „... Valja reći da sud po službenoj dužnosti pazi na najbolji interes djeteta, a pritom je dužan voditi računa o pravu i obvezi roditelja koji živi s djetetom da omogući susrete i druženja roditelju s kojim dijete ne živi, i pravu i dužnosti roditelja [s kojim dijete ne živi], da pritom ne ugrožava interes djeteta.
>
> Upravo interes djeteta otac svojim ponašanjem kontinuirano ugrožava s obzirom da pokazuje izrazitu nesuradnju s voditeljima nadzora do te mjere da isti zbog učestalih sukoba, konflikata i incidentnih situacija koje otac svojim ponašanjem i nepostavljanjem granica uzrokuje, pa je stoga u takvim okolnostima nužno, radi zaštite interesa djeteta, ograničiti susrete i druženja na način da to bude u kontroliranim uvjetima i pod nadzorom.
>
> Iz [dostupnih dokaza] proizlazi da otac ne može kontrolirati svoje ponašanje, da se nepredvidivo ponaša, i na takav način direktno ugrožava interes [trogodišnjeg] djeteta.
>
> ...
>
> Točno je da roditelj ima pravo na susrete i druženja s djetetom i da je interes djeteta da stvara emotivni odnos s roditeljem s kojim ne živi, a na što se poziva [podnositelj zahtjeva] cijelo vrijeme tijekom ovog postupka, no [podnositelj zahtjeva] svojim ponašanjem direktno ugrožava interes djeteta i sam dovodi svojim postupanjem i nekontroliranim ponašanjem do potrebe ograničavanja susreta i druženja.
>
> Upravo roditeljska uloga i kapacitet roditelja je vidljiv kroz mogućnost roditelja da stavi interes djeteta naspram ostalih svojih interesa pa makar i to dovelo do ograničavanja njegovih [ili njezinih] roditeljskih prava posebice ukoliko svojim ponašanjem je doveo do takvog ograničavanja ...“

33. Određeno je da će se susreti i druženja podnositelja zahtjeva i B. nastaviti 1. svibnja 2016. godine, ali budući da je taj dan bio državni praznik i Dom je bio zatvoren, podnositelj je bio pozvan susresti se s B. dan ranije. Odbio je to učiniti. Njihovi susreti i druženja konačno su se nastavili održavati 21. svibnja 2016. godine. Prema mjesečnim izvješćima voditelja nadzora, odnos između podnositelja i B. bio je topao i bez poteškoća.

34. Dana 7. srpnja 2016. Županijski sud u Puli odbio je žalbu koju je podnositelj zahtjeva uložio protiv četvrte privremene mjere (vidi stavak 32. ove odluke).

35. U međuvremenu je V.K. uplatila svoj dio predujma za troškove vještačenja, a 15. srpnja 2016. godine sud je pozvao podnositelja zahtjeva da učini isto.

36. Dana 30. studenog 2016. podnositelj zahtjeva podnio je Općinskom građanskom sudu u Zagrebu novi zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, koji je odbijen kao neosnovan. Dana 21. veljače 2017. podnio je ustavnu žalbu protiv te odluke.

37. Dana 30. studenog 2016. podnositelj zahtjeva također je podnio zahtjev za izuzećem suca u njegovom predmetu. Njegov je zahtjev odbijen 13. prosinca 2016. godine.

38. Na sljedećem ročištu održanom 3. veljače 2017. godine, sud je ispitao izvješće centra o susretima i druženjima podnositelja zahtjeva i djeteta te je primijetio da se podnositelj problematično ponaša prema djelatnicima i ostalom osoblju centra. Sud je imenovao vještake koji će obaviti multidisciplinarno vještačenje, uključujući psihijatricu iz Slovenije, na čemu je inzistirao podnositelj zahtjeva. Ponovno je naložio podnositelju zahtjeva da uplati predujam za troškove vještačenja, što je podnositelj i učinio. Sud je zaprimio nalaze i mišljenja vještaka 11. rujna 2017. godine.

39. U međuvremenu je još jedan socijalni radnik koji je imenovan za provođenje nadzora nad susretima i druženjima podnositelja zahtjeva i B. zatražio da bude razriješen te dužnosti zbog određenih incidenata i uvreda od strane podnositelja zahtjeva. Imenovan je novi voditelj nadzora G.K.

40. Sud je održao daljnja ročišta 27. listopada, 20. studenog, 4. i 12. prosinca 2017. godine i 21. veljače 2018. godine. Na tim je ročištima saslušao vještake koji su proveli multidisciplinarno vještačenje. Psihijatrica je potvrdila da bi se susreti i druženja podnositelja zahtjeva i B. mogli postepeno početi odvijati u opuštenijim uvjetima, pod uvjetom da se otac podvrgne tretmanima kako bi mogao objektivnije procijeniti vlastito konfliktno ponašanje. Psiholog je primijetio da se otac ponekad ponaša neprimjereno u prisutnosti djeteta zbog vanjskih situacija i da mu nedostaju emocionalne kompetencije. Druga je psihologinja navela da je podnositelj zahtjeva impulzivan i lako dolazi u sukob sa svakim za koga smatra da ima suprotno mišljenje od njegovog.

41. Dana 10. travnja 2018. podnositelj zahtjeva podnio je zahtjev za izuzeće raspravnog suca. Dana 13. travnja 2018. njegov je zahtjev odbijen kao neosnovan.

42. U lipnju 2018. godine G.K. je zatražio razrješenje s dužnosti provođenja nadzora zbog nekoliko ozbiljnih verbalnih napada i prijetnji od strane podnositelja zahtjeva, uključujući fizički napad. U srpnju 2018. godine imenovana je nova voditeljica nadzora D.N.G.

43. Na sljedeća dva ročišta održana 15. lipnja i 19. listopada 2018. godine sud je saslušao podnositelja zahtjeva i V.K. Na potonjem ročištu sud je zaključio glavnu raspravu.

44. U listopadu 2018. godine D.N.G. je zatražila razrješenje s dužnosti provođenja nadzora. Centru je dostavila niz prijetećih i uvredljivih poruka koje je primila od podnositelja zahtjeva. Nakon toga, imenovan je drugi voditelj nadzora Z.K.

45. Dana 6. studenog 2018. Županijski sud u Zagrebu naložio je mjeru opreza kojom je podnositelju zahtjeva zabranio približavanje V.K. ili djetetu.

46. Dana 16. studenog 2018. centar je obavijestio sud o incidentu koji se dogodio tijekom jednog zakazanog susreta i druženja podnositelja zahtjeva i B. u Domu. Na kraju tog susreta, podnositelj zahtjeva bio je verbalno agresivan prema majci kada je došla po dijete i zaštitaru koji se nalazio u prostoriji, a sve u prisutnosti B. Mjerodavni dio tog izvješća glasi kako slijedi:

> „... prema izvješću aktualnog voditelja, kao i izvješća prethodne voditeljice mjere koja su već dostavljena sudu, vidljivo je da se otac ... svoje nezadovoljstvo sustavom kao i negativne stavove prema voditeljima, zaštitarima i majci, ne ustručava pokazivati pred maloljetnim djetetom čime mlt. B. izlaže neugodnim i stresnim situacijama. Na primjer, otac mlt. B. na susretu 02.09.2018. govori o 'zločestoj sutkinji i zločestim tetama u Centru' zbog kojih se oni ne mogu družiti izvan prostora ..., pokazuje [joj] fotografije psihologinje Poliklinike ... i komentira da je ona 'jako zločesta', ismijava novi posao majke, a u posljednjem susretu 04.11.2018. je majci otvoreno zaprijetio pred djetetom [govoreći] 'sredit ću te, na ovom mjestu ću te pokopati'. Iz navedenog proizlazi da se otac tijekom opisanih susreta, uz igru i druženje s djetetom, usmjerava na stručne osobe uključene u ovaj slučaj i majku umjesto da vrijeme iskoristi za kvalitetno druženje s djetetom što je svrha provedbe mjere. Mjera nadzora nad susretima i druženjima izrečena je s ciljem zaštite interesa i dobrobiti djeteta, a temeljem do sada navedenog događa se suprotno. Između ostalog, iz izvanrednog izvješća voditelja mjere proizlazi zabrinutost za svrhovitost održavanja susreta oca s mlt. djetetom jer opisani gubitak samokontrole [podnositelja zahtjeva] izaziva kod djeteta stres i strah. Istovremeno, ponašanje oca je u tolikoj mjeri nepredvidivo da upućuje na zaključak da ne može sagledati [učinke svoje roditeljske odgovornosti na] odnos s djetetom i kvalitetu ostvarivanja osobnih odnosa, nije u stanju sagledati posljedice svog ponašanja za dijete što dovodi u pitanje njegov kapacitet za samostalno povođenje vremena s mlt. djetetom. Naime, kvalitetna roditeljska skrb podrazumijeva i adekvatne odnose s osobama uključenima u život djeteta te nije dovoljno biti korektan i pažljiv roditelj prema djetetu, a neprihvatljivo se ponašati prema drugim osobama u prisutnosti djeteta. Prema navedenom, a i iz kombiniranog psihologijsko-psihijatrijskog vještačenja u ovom sudskom postupku, proizlazi da otac nema kapaciteta samostalno se viđati s djetetom.
>
> Zaključno, Stručni tim ovog Centra, kontinuiranim provođenjem i praćenjem mjere nadzora nad susretima i druženja oca s mlt. djetetom procjenjuje da postojeći način održavanja istih, unatoč kontroliranim uvjetima, ugrožava dobrobit djeteta i nije u najboljem interesu mlt. djeteta."

47. Kao rezultat gore navedenog, dana 22. studenog 2018. sud je odlučio ponovno otvoriti glavnu raspravu u predmetu.

48. Dana 27. prosinca 2018. centar je donio svoje konačno mišljenje o predmetu, kojim je preporučio da dijete živi s majkom, a da je podnositelju zahtjeva dozvoljeno poslati samo jednom mjesečno jedno pismo ili poklon.

Centar je također preporučio da se podnositelj zahtjeva što prije uključi u terapiju sa stručnjacima sa završenom psihoterapijskom edukacijom kako bi ostvario jasno određene ciljeve: da stekne uvid u vlastito nasilno i neprimjereno ponašanje u prisutnosti djeteta i prihvati odgovornost za njega; da stekne uvid u štetnost vlastitog nasilnog i neprimjerenog ponašanja za samo dijete; da razvije strategije samokontrole i primjerene regulacije svojih negativnih emocija.

49. Dana 25. veljače 2019. Općinski građanski sud u Zagrebu donio je presudu u predmetu kojom je dijete na čuvanje i odgoj povjerio majci te je zabranio susrete i druženja podnositelja zahtjeva i njegove kćeri, a dopustio je samo da podnositelj jednom mjesečno djetetu pošalje pismo, čestitku ili poklon. Mjerodavni dio te presude glasi kako slijedi:

> „... Tijekom postupka ... je utvrđeno da na vrlo velikom broju održanih susreta i druženja [podnositelj zahtjeva] zbog nekog razloga, čim mu ne odgovara način odvijanja susreta, reagira burno, viče i prijeti nadzornicima sudom, policijom, kaznenim postupcima .... zbog čega je više nadzornika zatražilo da ih se razriješi te dužnosti. Također iz više izvješća proizlazi kako [podnositelj zahtjeva] dolazi u verbalne sukobe i s zaštitarima Doma ... u kojem su se susreti pod nadzorom odvijali ... [Podnositelj zahtjeva] je učestalo tijekom postupka tražio izmjene nadzornika ... podnosio protiv njih kaznene ... i druge prijave i razne pritužbe ... Valja reći da nije životno niti logično da bi gotovo svi nadzornici (kojih je bilo 10-ak) bili prema njemu kako navodi 'maliciozni, drski i bezobrazni i nisu prihvaćali ljudsku različitost', već navedeno ukazuje upravo na neprimjereno ponašanje [podnositelja zahtjeva] koji se niti pred djetetom ne može kontrolirati čim se netko ne složi s njegovim stavom, pa reagira burno, naprasito i krajnje neprimjereno. Isto ponašanje je pokazivao i na ročištima za glavnu raspravu, gdje je čak i odvjetnicima koje je sam angažirao kada nije bio zadovoljan njihovim zastupanjem otkazao punomoć ... Također na krajnje neprimjereno, nepredvidivo i neprihvatljivo ponašanje [podnositelja zahtjeva] ukazuje i niz prijetećih poruka poslanih [raznim] nadzornicima i vještakinji ...
>
> U tijeku postupka izvedeni su i dokazi multidisciplinarnim vještačenjem ... [prilikom kojeg su pregledana] oba roditelja na okolnost roditeljskih kompetencija, te na okolnost da li je u interesu mlt. djeteta da se susreti i druženja odvijaju u kontroliranim uvjetima i uz nadzor, ili uz jedan od tih uvjeta.
>
> Prema zaključku iz nalaza i mišljenja vještaka ... proizlazi da je [podnositelj zahtjeva] ... impulzivnih karakteristika osobnosti, sa otežanom regulacijom samokontrole, uz reduciranu emocionalnu pratnju i površnost u pristupu. Prisutne su karakteristike emocionalne nezrelosti. U okolnostima koje su za njega nepovoljne i frustrirajuće reagira impulzivno i agresivno, a svoje ponašanje ne doživljava problematičnim. Razvijeni model ponašanja, problem u samokontroli zbog kojeg je sklon impulzivnim ispadima, te smanjena kontrola emocija u stresnim situacijama, mogla bi štetno utjecati na pravilan emocionalan razvoj djeteta. Vještaci smatraju da je [podnositelj zahtjeva] limitiran u kvalitetnom (dubinski i sadržajno), potpunom roditeljskom funkcioniranju, te da je potrebno da se susreti i druženja sa mlt. kćerkom održavaju u kontroliranim uvjetima i uz nadzor. ...
>
> Nalazu i mišljenju [podnositelj zahtjeva] prigovorio je ... [i] poslao poruke [jednoj od vještaka] u kojima joj prijeti kaznenom prijavom i vještačenje ocjenjuje 'ispod svakog kriterija, ispod dna svakog dna', te je naziva ološem ...

Vještaci ... navode ... da se dijete rado igra s [podnositeljem zahtjeva] kada se održavaju susreti, međutim dijete osjeća određenu napetost koja se unosi u te susrete, a vezano za konflikte koje otac ima s okolinom, što je vrlo često ...

Sud je prihvatio nalaz vještaka kao stručan, jasan i obrazložen te sačinjen po pravilima medicinske struke. S obzirom da je iz nalaza vještaka nedvojbeno utvrđeno da je [majka] roditelj koji bolje brine i prepoznaje interese djeteta te ih u potpunosti zadovoljava, sud smatra da je u interesu djeteta da nastavi živjeti sa majkom ...

...

S obzirom da se susreti i druženje [podnositelja zahtjeva] sa djetetom ... odvijaju pod nadzorom već dulje od 4 godine, a ne vidi se baš nikakav pozitivan pomak već se radi o situaciji koja je sve gora i eskalira, te ni jedna od stranaka nije suglasna s nastavkom takvog načina i dinamike susreta i druženja, te posebice s obzirom na određenu mjeru opreza iz rješenja Županijskog suda u Zagrebu ... od 6. studenoga 2018. ..., to i ovaj sud smatra da nije u interesu djeteta da se susreti s ocem nastave odvijati, pa makar i uz nadzor u kontroliranim uvjetima.

Naime, sud po službenoj dužnosti pazi na najbolji interes djeteta, a pritom je dužan voditi računa o pravu i obvezi roditelja koji živi s djetetom da omogući susrete i druženja roditelju s kojim dijete ne živi, i pravu i dužnosti roditelja koji treba ostvarivati susrete i druženja s mit. djetetom, ali da pritom ne ugrožava interes djeteta.

Iz iskaza [majke], izvješća Centra, pa i nalaza i mišljenja vještaka nedvojbeno proizlazi da ... [podnositeljeva] nemogućnost da kontrolira svoje emocije, bijes i frustracije negativno utječu na mlt. B. koja je nakon susreta s ocem uznemirena te i sama pokazuje agresivnost i druge negativne reakcije, zbog čega sud smatra da sve dok [podnositelj zahtjeva] učinkovito ne korigira takvo svoje negativno ponašanje putem neke terapijske metode (primjerice one koju u konačnom prijedlogu iznosi Centar), nije u najboljem interesu djeteta da bude - makar i pod kontroliranim uvjetima i pod nadzorom pod utjecajem takvog stresa. To tim više što su se susreti unatrag više godina - od travnja 2016. i održavali pod nadzorom, u kontroliranim uvjetima, te takav način održavanja susreta nije pokazao nikakav pozitivan pomak u ponašanju [podnositelja zahtjeva], već upravo suprotno, [podnositelj zahtjeva] se ponaša i gore nego prije, više i češće dolazi u sukobe sa nadzornicima, majkom, zaštitarima... što je i dovelo do kaznenog postupka i donošenja rješenja Županijskog suda u Zagrebu ... od 6. studenoga 2018. Kako dakle provođenje mjere nadzora nije rezultiralo pozitivnim rezultatima, kako je iz nalaza vještaka utvrđeno da je djevojčica biološki i genetski osjetljivija, impulzivnija, nemirna, [kako] ponašanje oca koje je konfliktno u odnosu na okolinu u trenutku druženja, pojačava sve to skupa, i može dovesti do toga da je djevojčica rizična za razvoj emotivnih poteškoća i poteškoća u ponašanju, sud smatra da nastavak provođenja iste mjere [nadzora] ne bi imalo nikakvog smisla. [Podnositelj zahtjeva], ukoliko doista želi ostvarivati susrete i druženje sa svojom kćeri treba prije svega poduzeti mjere da sam osvijesti da njegovo ponašanje nije primjereno niti prihvatljivo, te da negativno utječe na njegovo dijete - čak i kada nije usmjereno protiv samog djeteta, te da i korigira takvo svoje ponašanje, odnosno da ga uspješno kontrolira.

U konkretnom slučaju sud smatra da unatoč pravu roditelja na susrete i druženja s djetetom i unatoč interesu djeteta da stvara emotivni odnos s roditeljem s kojim ne živi, a na što se poziva [podnositelj zahtjeva] cijelo vrijeme tijekom ovog postupka, prevladavajući je interes da se dijete razvija u smirenom okruženju bez stresa i izloženosti konfliktima koje izaziva otac, a što negativno utječe na dijete i njen razvoj. S obzirom da sve navedeno, dok [podnositelj zahtjeva] ne promijeni svoje način ophođenja i ne stekne samokontrolu u stresnim situacijama, nije u interesu djeteta da bude izložena takvom njegovom utjecaju, te je u interesu mlt. B. da se susreti i druženja

s ocem ne odvijaju. Osobni odnosi između [podnositelja zahtjeva] i [njegove kćeri] mogu se održavati jedino na način da otac jednom mjesečno na adresu djeteta pošalje pismo, čestitku ili dar ...“

50. Povodom žalbe podnositelja zahtjeva i V.K., dana 5. lipnja 2019. Županijski sud u Splitu potvrdio je prvostupanjsku presudu.

51. U međuvremenu je dana 5. ožujka 2019. nadležno državno odvjetništvo podnijelo optužnicu protiv podnositelja zahtjeva zbog ozbiljnih prijetnji upućenih V.K., obiteljskog nasilja i povrede prava B. Optužnicu je potvrdio nadležni sud, koji je 6. svibnja 2019. godine produžio mjere opreza protiv podnositelja zahtjeva zabranjujući mu približavanje V.K. ili B. ili stupanje u kontakt s njima. Kazneni postupak još uvijek je u tijeku.

52. Dana 5. lipnja 2019. Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio je povredu prava podnositelja zahtjeva na suđenje u razumnom roku te mu je dosudio naknadu u iznosu od 9.500,00 hrvatskih kuna (HRK; približno 1.300,00 eura (EUR)).

B. Mjerodavno domaće pravo

53. Mjerodavne odredbe Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske i Zakona o sudovima iz 2005. godine koji su bili na snazi u relevantno vrijeme citirane su u predmetu *Vrtar protiv Hrvatske* (br. 39380/13, stavci 51. - 55., 7. siječnja 2016.).

54. Mjerodavne odredbe Obiteljskog zakona koji je bio na snazi u relevantno vrijeme citirane su u predmetu *K.B. i drugi protiv Hrvatske* (br. 36216/13, stavci 101. - 05., 14. ožujka 2017.).

PRIGOVORI

55. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je postupak u vezi s povjeravanjem djeteta na čuvanje i odgoj i njegovim pravima na susrete i druženje trajao nerazumno dugo, u suprotnosti s člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

56. Također je prigovorio da država nije osigurala redovno održavanje susreta i druženja njega i njegove kćeri tijekom postupka radi povjeravanja na čuvanje i odgoj, u suprotnosti s člankom 8. Konvencije. Tvrdio je i da na raspolaganju nema učinkovito pravno sredstvo kojim bi ostvario svoja prava, protivno članku 13.

PRAVO

A. Članak 6. Konvencije

57. Podnositelj zahtjeva pozvao se na članak 6. stavak 1. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud ... u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

58. Vlada je osporila prigovore podnositelja zahtjeva, tvrdeći da je on sam doprinio prekomjernom trajanju postupka.

59. Budući da je riječ o pitanju koje je u nadležnosti Suda i koje Sud može ispitati po službenoj dužnosti (vidi *Buzadji protiv Republike Moldavije* [VV], br. 23755/07, stavak 70., 5. srpnja 2016.), Sud će prvo ispitati može li podnositelj zahtjeva još uvijek tvrditi da je žrtva navodne povrede članka 6. stavka 1. Konvencije s obzirom na to da mu je Ustavni sud dosudio iznos od 1.300,00 eura s naslova naknade za neimovinsku štetu.

60. S tim u vezi, Sud ponavlja da odluka ili mjera povoljna za podnositelja zahtjeva u načelu nije dovoljna da ga liši njegovoga statusa „žrtve“ osim ako domaće vlasti nisu izričito, ili barem u biti, priznale povredu Konvencije i nakon toga podnositelju pružile zadovoljštinu za tu povredu (vidi, primjerice, *Cocchiarella protiv Italije* [VV], br. 64886/01, stavak 71., ECHR 2006-V; i *Društvo za varstvo upnikov protiv Slovenije* (odl.), br. 66433/13, 21. studenog 2017.).

61. Sud primjećuje da je Ustavni sud izričito priznao da je došlo do povrede prava podnositelja zahtjeva na suđenje u razumnom roku u parničnom postupku o kojem je riječ (vidi stavak 52. ove odluke). Prema mišljenju Suda, takvo priznanje zadovoljava prvi uvjet utvrđen u njegovoj sudskoj praksi.

62. S obzirom na drugi uvjet, Sud napominje da je podnositelju zahtjeva dosuđen iznos od približno 1.300,00 eura kao naknada za duljinu trajanja parničnog postupka, koji je trajao duže od pet godina na dvije razine nadležnosti (vidi stavak 52. ove odluke).

63. U svjetlu kriterija zadovoljštine za povredu prava na suđenje u razumnom roku na temelju njegove sudske prakse (vidi *Scordino protiv Italije (br. 1)* [VV], br. 36813/97, stavci 202. - 206. i 268., ECHR 2006-V), Sud smatra da se iznos dosuđen podnositelju zahtjeva može smatrati dostatnim i da stoga predstavlja primjerenu zadovoljštinu za pretrpljenu povredu (vidi, primjerice, *Komanicky protiv Slovačke* (odl.), br. 9845/06/14, stavak 11., 13. prosinca 2011., i gore citirani predmet *Društvo za varstvo upnikov*, stavak 62.). Prema tome, podnositelj zahtjeva više ne može tvrditi da je „žrtva“, u smislu članka 34. Konvencije, navodne povrede prava na suđenje u razumnom roku.

64. Iz toga proizlazi da je ovaj dio zahtjeva nespojiv *ratione personae* s odredbama Konvencije u smislu članka 35. stavka 3. i mora biti odbačen sukladno članku 35. stavku 4. Konvencije.

B. Članci 8. i 13. Konvencije

65. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da država nije osigurala redovno održavanje susreta i druženja njega i njegove kćeri tijekom postupka radi

povjeravanja na čuvanje i odgoj i da u tom pogledu nije imao učinkovito pravno sredstvo. Pozvao se na članke 8. i 13. Konvencije, koji glase kako slijedi:

Članak 8.

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.“

Članak 13.

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom, čak i u slučaju kada su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.“

66. Sud, kao gospodar karakterizacije koja se u domaćem pravu daje činjenicama predmeta (vidi *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavak 114., 20. ožujka 2018.), smatra da su ti prigovori usko povezani i da ih treba ispitati na temelju članka 8. Konvencije.

1. Tvrdnje stranaka

(a) Vlada

67. Vlada je ustvrdila da podnositelj zahtjeva ne može tvrditi da je žrtva povrede članka 8. budući da je on sam bio odgovoran za činjenicu da nije mogao viđati B. nekih šest mjeseci između listopada 2015. i svibnja 2016. godine. Kao prvo, zbog njegovog ponašanja prema nekoliko socijalnih radnika koji su bili zaduženi za nadzor nad njegovim susretima i druženjima s B., nadležni centar za socijalnu skrb privremeno nije mogao pronaći drugu osobu koja bi prihvatila rad na tom predmetu. Iako je točno da je spis predmeta bio izgubljen i da je u tom razdoblju bilo potrebno obaviti rekonstrukciju spisa, podnositelj zahtjeva odbio je prijedlog suca da se odredi nova privremena mjera prema kojoj bi se njegovi susreti i druženje s B. održavali u kontroliranom okruženju. Konačno, tijekom spornog razdoblja, podnositelj zahtjeva imao je mogućnost provoditi jedan sat mjesečno s B. u vrtiću koji je pohađala, što je također odbio. Ukratko, činjenica da je između podnositelja i njegove kćeri nakon tog razdoblja uspostavljen pozitivan i topao odnos bila je dokaz da između njih nije došlo do otuđenja.

68. Vlada je nadalje ustvrdila da podnositelj zahtjeva nije iscrpio domaća pravna sredstva jer nikada nije podnio žalbu protiv neke od prve tri privremene mjere o susretima i druženjima.

69. U pogledu osnovanosti, Vlada je tvrdila da su državna tijela poduzela sve dostupne i odgovarajuće korake kako bi osigurala održavanje susreta i

druženja podnositelja zahtjeva i njegove kćeri. Nadležni centri za socijalnu skrb odmah su se uključili u predmet, nudeći savjetovanje roditeljima i djetetu, dajući potrebne prijedloge i donoseći izvješća. Imenovali su niz socijalnih radnika za nadzor nad susretima i druženjima podnositelja zahtjeva i B., ali podnositelj ih je kritizirao, prijetio im, a protiv mnogih od njih podnio je nepotkrijepljene kaznene prijave.

70. Nadležni sud donio je četiri privremene mjere o susretima i druženjima, a sve u najboljem interesu djeteta, s ciljem održavanja redovitih susreta i druženja između podnositelja i B. Međutim, komunikacija između roditelja bila je vrlo loša, a podnositeljevo agresivno ponašanje prema brojnim socijalnim radnicima otežalo je zadaću vlastima.

(b) Podnositelj zahtjeva

71. Podnositelj zahtjeva negirao je da se u spornom razdoblju susreti i druženja njega i B. nisu održavali zbog njegovog ponašanja. Nadležni centar za socijalnu skrb nije bio u mogućnosti organizirati nadzor nad njegovim susretima i druženjem s B., mjerom na kojoj je sam centar inzistirao. Imao je pravo odbiti mjere s kojima se nije slagao, a u svakom slučaju, viđanje B. jednom mjesečno na jedan sat u vrtiću koji je pohađala nije moglo zamijeniti zakazane susrete i druženja utvrđene u pravomoćnom sudskom rješenju.

72. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da centar za socijalnu skrb nije poštovao rokove za različite radnje utvrđene u domaćem pravu i da mu je, zbog organizacijskih propusta domaćih vlasti, onemogućeno viđanje kćeri tijekom razdoblja od šest mjeseci. Nadalje je naglasio da ga se ne može kriviti jer je osporavao razne odluke koje su donijele domaće vlasti te je istaknuo da jedino relevantno pitanje s tim u vezi nije njegovo ponašanje, već njegove roditeljske sposobnosti, koje nikad nisu pravilno ocijenjene. Doista, bilo kakvi sukobi u koje je možda došao s trećim osobama nisu mogli i nisu trebali biti razlog za ograničavanje njegovog prava na susrete i druženja s kćeri.

2. *Ocjena Suda*

(a) Opća načela

73. Mjerodavna načela u pogledu pozitivnih obveza države na temelju članka 8. Konvencije u predmetima koji se odnose na provođenje ovrhe radi ostvarivanja prava na susrete i druženje sažeta su u predmetima *Ribić protiv Hrvatske* (br. 27148/12, stavci 88. - 89. i 92. - 95., 2. travnja 2015.) i *K.B. i drugi protiv Hrvatske* (br. 36216/13, stavci 143. - 44., 14. ožujka 2017.).

74. Sud naglašava da je pri svakom ocjenjivanju postupanja nacionalnih vlasti u ovoj vrsti predmeta presudno jesu li poduzele sve potrebne korake kako bi omogućile susrete i druženja djeteta i roditelja koji se mogu razumno zahtijevati u posebnim okolnostima svakog pojedinog predmeta. Međutim, obveza nacionalnih vlasti da poduzmu mjere kako bi omogućile susrete i druženja djece i roditelja s kojim djeca ne žive nakon razvoda ili odvajanja,

nije apsolutna. To je obveza koja se odnosi na sredstva, a ne na rezultat. Uspostavljanje susreta i druženja možda se neće moći izvršiti odmah te može zahtijevati pripremne ili postupno uvedene mjere. Suradnja i razumijevanje svih uključenih uvijek će biti važan sastojak; nedostatak suradnje između rastavljenih roditelja nije okolnost koja sama po sebi može osloboditi vlasti od njihovih pozitivnih obveza na temelju članka 8. (vidi *Fernández Cabanillas protiv Španjolske* (odl.), br. 22731/11, stavci 47. i 50., 18. veljače 2014.).

(b) Primjena na ovaj predmet

75. Sud na početku primjećuje da je u svojoj posljednjoj prepisci sa Sudom, zaprimljenoj 12. kolovoza 2019. godine, podnositelj zahtjeva prvi put podnio prigovor u pogledu pravomoćne odluke domaćih sudova o povjeravanju B. na čuvanje i odgoj, posebice činjenice da mu više nije dopušteno viđati kćer bez podvrgavanja odgovarajućem tretmanu (vidi stavak 49. ove odluke). Međutim, budući da taj prigovor nije iznio pred Sudom u ranijoj fazi kako bi omogućio tuženoj Vladi da zauzme stajalište, a s obzirom na to da domaća pravna sredstva u vezi s njim nisu iscrpljena, Sud se mora ograničiti na razmatranje prigovora kako je formuliran u obrascu zahtjeva. Stoga će ispitati jesu li domaće vlasti poduzele sve potrebne korake koji bi se razumno mogli zahtijevati u danim okolnostima kako bi podnositelj ostvario pravo na susrete i druženje s kćeri te jesu li navodna odlaganja u postupku za povjeravanje djeteta na čuvanje i odgoj i dodjelu prava na susrete i druženja dovela do *de facto* odlučivanja o dotičnom pitanju (vidi, primjerice, *Z. protiv Slovenije*, br. 43155/05, stavci 149. i 157., 30. studenog 2010.).

76. Sud napominje da je veza između podnositelja i V.K. okončana oko šest mjeseci nakon rođenja B. i da je postupak za povjeravanje B. na čuvanje i odgoj pokrenut u rujnu 2013. godine. Nadležni sud donio je četiri privremene mjere o susretima i druženjima, a postupak za povjeravanje B. na čuvanje i odgoj okončan je u lipnju 2019. godine. Unatoč značajnom trajanju tog postupka, u odnosu na koje je Sud već zaključio da je podnositelj zahtjeva zbog toga primio primjerenu naknadu na domaćoj razini (vidi stavak 63. ove odluke), Sud primjećuje da nije bilo značajnih razdoblja neaktivnosti pravosudnih tijela ni centra za socijalnu skrb. Umjesto toga, iz činjeničnog stanja predmeta vidljiva je značajna postupovna aktivnost tih tijela tijekom cijelog postupka, pri čemu je sud redovito održavao ročišta, a centar za socijalnu skrb odgovarao je potrebama predmeta (uključujući donošenje izvješća i imenovanje socijalnih radnika za mjere nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi) bez nepotrebnih odlaganja. S druge strane, podnositelj zahtjeva izazvao je brojna postupovna odlaganja neprestanim zastrašivanjem socijalnih radnika imenovanih za nadzor nad njegovim susretima i druženjima s B., zbog čega je ukupno jedanaest različitih socijalnih radnika bilo razriješeno te dužnosti (vidi stavke 13., 20., 23., 39., 42. i 44. ove odluke). Značajna je i činjenica da je podnositelju zahtjeva bilo potrebno gotovo deset

mjeseci da podmiri troškove multidisciplinarnog vještačenja jer je inzistirao da ga provede vještak iz strane države (vidi stavak 32. ove odluke).

77. U pogledu susreta i druženja podnositelja zahtjeva i B., Sud primjećuje da su se oni u načelu redovito održavali, osim jednog razdoblja između listopada 2015. i svibnja 2016., u kojem su se, kako se čini, održavali samo povremeni susreti i druženja (vidi stavke 23. i 33. ove odluke). Vlada je ustvrdila da nadležni centar za socijalnu skrb nije uspio pronaći socijalnog radnika voljnog preuzeti predmet podnositelja zahtjeva nakon što je podnositelj zastrašivao i prijetio trima prethodnim osobama imenovanim na tu dužnost. Podnositelj zahtjeva s tim se nije složio te je tvrdio da, zbog svojih organizacijskih nedostataka, domaće vlasti nisu bile u mogućnosti osigurati učinkovitu provedbu mjere koju su same predložile.

78. Sud je već prepoznao da izostanak susreta i druženja s djetetom može nanijeti značajnu patnju roditelju (vidi gore citirani predmet *Z. protiv Slovenije*, stavak 155.). Također, razdoblje od šest mjeseci bez redovitih susreta i druženja smatra vrijednim žaljenja. Međutim, prema mišljenju Sudu, navedeno se razdoblje ne može pripisati samo vlastima. Naime, čini se da je već na ročištu održanom 22. prosinca 2015. godine centar predložio, kao privremeno rješenje, da se susreti i druženja podnositelja i B. održavaju u javnoj ustanovi, što je podnositelj zahtjeva odbio (vidi stavak 25. ove odluke). U siječnju 2016. godine centar je ponovio svoj prijedlog i izvijestio sud o dostupnosti jednog od svojih djelatnika za nadzor nad tim susretima i druženjima (vidi stavak 27. ove odluke). Međutim, podnositelj zahtjeva usprotivio se prijedlogu centra čak i na ročištu održanom 18. travnja 2016. godine, nakon čega je nadležni sud ipak donio odluku u tom smislu, a susreti i druženja na kraju su se nastavili održavati (vidi stavak 32. ove odluke).

79. Sud nadalje napominje da u spisu predmeta nema nikakvih naznaka da se odnos između podnositelja zahtjeva i B. na bilo koji način pogoršao tijekom spornog šestomjesečnog razdoblja jer su bez ikakvih poteškoća nastavili svoje zakazane susrete i druženja u svibnju 2016. godine (vidi stavak 33. ove odluke). Iako je točno da u konačnici podnositelju zahtjeva B. nije povjerena na čuvanje i odgoj, te mu je čak bilo zabranjeno viđati ju prije nego što se uključi u odgovarajući stručni tretman, Sud primjećuje da razlozi za tu odluku nisu bili posljedica razdoblja u kojem se susreti i druženja nisu održavali. Umjesto toga, ta je odluka donesena iz vrlo ozbiljnih razloga povezanih s najboljim interesima djeteta (vidi stavak 49. ove odluke).

80. Prema tome, ne može se reći da je nedostatak susreta i druženja podnositelja i njegove kćeri tijekom spornog razdoblja imao nepopravljive posljedice za njihov odnos (vidi, *mutatis mutandis, Rukavina protiv Hrvatske* (odl.), br. 770/12, stavak 70., 6. siječnja 2015.). Također se ne može zaključiti da je duljina trajanja postupka u ovom predmetu dovela do *de facto* odlučivanja o povjeravanju podnositeljeve kćeri na čuvanje i odgoj.

81. Uzimajući u obzir sudsku praksu Suda o ovom pitanju (vidi *Trdan i Ć. protiv Slovenije*, br. 28708/06, 7. prosinca 2010.), iz gore navedenog

proizlazi da je ovaj prigovor nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije kao očigledno neosnovan te se stoga mora odbaciti sukladno članku 35. stavku 4. Konvencije.

82. S obzirom na taj zaključak, nije potrebno ispitivati preostale prigovore o nedopuštenosti koje je podnijela Vlada (vidi stavke 67. i 68. ove odluke).

Iz tih razloga Sud jednoglasno

Utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 14. studenog 2019.

Renata Degener	Tim Eicke
Zamjenica tajnika	Predsjednik

© 2020 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakturu istoga.